

05. 01. 2018



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE

Vojkova 1b, 1000 Ljubljana

T: 01 478 40 00
F: 01 478 40 52
E: gp.arso@gov.si
www.arso.gov.si

BŠP d.o.o.
Dunajska 119
1000 Ljubljana

Številka: 35402-50/2010-293

Datum: 19. 12. 2017

Zadeva: Poziv za izjavo o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločitev v upravni zadevi izdaje okoljevarstvenega soglasja

Agencija Republike Slovenije za okolje, ki kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor, opravlja naloge s področja varstva okolja (v nadaljnjem besedilu: naslovni organ), je dne 23. 12. 2010 prejela vlogo nosilca nameravanega posega Bežigranski športni park športni marketing d.o.o., Dunajska cesta 119, 1000 Ljubljana, za izdajo okoljevarstvenega soglasja za poseg: Bežigranski športni park. Naslovni organ je dne 20. 4. 2017 izdal okoljevarstveno soglasje št. 35402-50/2010-269 (v nadaljevanju: odločba OVS), zoper katerega je bilo vloženih več pritožb.

Z odločbo št. 35402-4/2015/57 z dne 13. 11. 2017 je drugostopenjski organ, Ministrstvo za okolje in prostor, odločbo OVS odpravil in zadevo vrnil prvostopenjskemu organu v ponovni postopek in odločanje. Drugostopenjski organ v svoji odločbi podaja naslovnemu organu tudi navodila za postopanje v ponovnem upravnem postopku. Tako v drugem odstavku 2. točke obrazložitve ministrstvo navaja, da bi moral naslovni organ ugotavljati skladnost projekta z Odlokom o razglasitvi del arhitekta Jožeta Plečnika za kulturne spomenike državnega pomena (Uradni list RS, št. 51/09, 88/14 in 19/16, v nadaljevanju Odlok), pri čemer bi moral uporabiti načelo proste presoje dokazov in vzeti v obzir vsa dokazila, na katera se sklicujejo stranke in stranski udeleženci. Ugotoviti mora, ali pri nameravanem posegu ne obstaja očitno nasprotje s predpisi s področja varstva kulturne dediščine. Drugi odstavek 57. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-OdlUS, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16 in 61/17-GZ, v nadaljevanju: ZVO-1) namreč določa, da če ministrstvo ugotovi, da je nameravani poseg iz prejšnjega odstavka v očitnem nasprotju s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, in ga zato ni dovoljeno izvesti, izda odločbo, s katero zavrne okoljevarstveno soglasje, pri čemer se ne uporabljajo določbe 58. in 59. člena tega zakona (sodelovanje javnosti in obravnava čezmejnih vplivov).

Naslovni organ v ponovnem postopku ugotavlja, da nosilec nameravanega posega načrtuje izvedbo posega na zemljiščih, ki se nahajajo v varovanem območju kulturne dediščine, gre za kulturni spomenik državnega pomena – Stadion za Bežigradom (št. EŠD: 393), za katerega veljajo pogoji in omejitve iz Odloka. Spomenik obsega zemljišča v k.o. 2636 Bežigrad s parcelami št. 311/1, 311/2, 311/3, 311/4 in 311/5. Za poseg v spomenik Stadion za Bežigradom je bilo dne 4. 3. 2011 izdano kulturnovarstveno soglasje št. 74/2003-BV, ki ga je izdal Zavod za

varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana, Tržaška cesta 4, 1000 Ljubljana.

Skladno s 53. členom ZVO-1 sta podlaga za presojo vplivov na okolje projekt nameravanega posega v okolje in poročilo o vplivih izvedbe nameravanega posega na okolje.

Naslovni organ v ponovljenem ugotovitvenem postopku ugotavlja, da gre v obravnavanem primeru za poseg s projektom, ki je v nasprotju s pogoji in omejitvami iz Odloka, zato je, skladno z drugim odstavkom 57. člena ZVO-1, nameravani poseg v očitnem nasprotju s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine in ga zato ni dovoljeno izvesti.

Naslovni organ tako ugotavlja naslednje:

- Peti odstavek 1. člena Odloka razglasa Stadion za Bežigradom kot nepremično kulturno dediščino, ki je varovana z namenom ohraniti delo arhitekta Jožeta Plečnika kot dragoceno kulturno vrednoto. Po mnenju naslovnega organa v primeru izvedbe nameravanega posega, ki vključuje tudi obsežne dozidave, tega cilja ni možno doseči.
- V šestem odstavku 10. člena Odloka so določeni varovani elementi spomenika:
 - velika tribuna oziroma glorieta,
 - stopniščni del ob severni in južni strani glorieta,
 - obe mali tribuni oziroma paviljona na severovzhodni in jugovzhodni strani,
 - zidana opečna obodna ograja z originalnimi detajli okoli vsega stadiona,
 - vhodno prekrito stebrišče na vzhodni strani,
 - v brežine razporejene sedežne tribune,
 - spominski steber z vetrnico,
 - ohranjeni deli stavbne opreme, ki jo je načrtoval arhitekt Jože Plečnik,
 - vrtnoarhitekturna ureditev pred vhodnim stebriščem, ki jo je načrtoval arhitekt Jože Plečnik,
 - ohranjanje vedute stadiona med vhodnim stebriščem in glorieta, zlasti iz smeri Dunajske ceste, vključno s križiščem s Samovo cesto.

Iz predloženega projekta je razvidno, da se z izvedbo nameravanega posega ne bi ohranilo vseh varovanih elementov spomenika, saj bi se izgubili mali tribuni na SV in JV strani (tretja alineja) ter deli stavbne opreme (osma alineja), zgradila pa bi se nova visoka stavba, s čimer bi se izničile vedute stadiona med vhodnim stebriščem in glorieta, zlasti iz smeri Dunajske ceste, vključno s križiščem s Samovo cesto (deseta alineja).

- Prva alineja prvega odstavka 56. člena Odloka določa, da velja za kulturne spomenike splošni varstveni režim, ki določa celostno ohranjanje imenovanih varovanih elementov spomenika. Po pregledu dokumentacije je naslovni organ ugotovil, da veliki tribuni ali glorieta ni zagotovljena njena prvotna oblika in bo v celoti spremenjena, kar nasprotuje obveznosti celostne ohranitve. Projekt nameravanega posega ne obravnava sedišč in vmesnih stopnišč ob glorieta, male tribune na severni in južni strani arene ter v brežino umeščene sedežne tribune (druga, tretja in šesta alineja šestega odstavka 10. člena Odloka). Iz projekta ni razbrati, kako se bo ravnalo z ohranjenimi Plečnikovimi deli stavbne opreme (ali se jih ohranja, nadomešča, ruši ali odstranjuje – osma alineja šestega odstavka 10. člena Odloka). Pogledi (vedute) bi bili z izvedbo nameravanega posega z vseh strani stadiona povsem spremenjeni in posledično bi bil stadion povsem neprepoznaven (deseta alineja šestega odstavka 10. člena Odloka).
- Nameravani poseg je deloma v nasprotju tudi z drugo alinejo prvega odstavka 56. člena odloka, ki zahteva zagotavljanje ustrezne namembnosti celote in posameznih enot skladno z varovanimi vrednotami spomenika in prvotnimi namembnostmi. Stadion so po zasnovi Jožeta Plečnika začeli graditi leta 1925 za katoliško telovadno organizacijo Orel. Kasneje je bil prilagojen za potrebe organizacije evharističnega kongresa.

- Nameravani poseg predvideva izgradnjo novega športnega parka Bežigrad s prvotnim namenom ureditve nogometnega stadiona in stavb s hotelsko, gostinsko, trgovsko in drugo dejavnostjo, torej se z izvedbo nameravanega posega ne bi ohranila prvotna namembnost spomenika.
- Tretja alineja prvega odstavka 56. člena Odloka zahteva podreditev vseh posegov v spomenik in njegove enote ohranjanju spomenika v obliki, legi, gabaritih, konstrukciji, materialih, strukturi in barvni podobi. Arhitekt Jože Plečnik je v zasnovo Stadiona za Bežigradom (kot prevladujoče nizke zazidave, ki dobi plastične poudarke s poglobljeno areno in umestitvijo stebrne tribune – glorieta) vključil zasaditev visokega drevja. Linije topolov znotraj severne in južne stranice Stadiona za Bežigradom, liniji v severni in južni krivini ob glorieta ter linija zunaj južne stranice so v mestni sliki poudarjale lego in pomen Stadiona za Bežigradom za mesto in Slovenijo v celoti. Po Plečniku linije topolov določajo gabarite gradbenih prvin (obzidje, pokrita kolonada, glorieta, arena) kot tudi drevnine (sistematične zasaditve visokega drevja predvsem v smereh V-Z in nizkega javorovega drevoreda ob vzhodni pokriti kolonadi). Nameravani poseg zgoraj navedenih zasaditev drevnin ne predvideva in s tem ne upošteva določil ohranjanja zaščitenih sestavin spomenika. Od varovanih vrednot spomenika nameravani poseg ohranja le lego, gabariti, konstrukcija, materiali, struktura in barvna podoba spomenika pa se spreminjajo.
 - Šesta alineja prvega odstavka 56. člena Odloka prepoveduje postavljanje ali gradnjo trajnih ali začasnih objektov v območju spomenika. Izvedba nameravanega posega pomeni kršitev te prepovedi, saj bi se na območju spomenika (zlasti na zemljiščih v k.o. 2636 Bežigrad s parc. št. 310/1 in 312) zgradili trajni objekti, ki pa niso nujni za učinkovito funkcioniranje, ohranjanje in prezentacijo spomenika.
 - Izvedba nameravanega posega spreminja vedute na spomenik ali iz spomenika do nerazpoznavnosti ali jih povsem izničuje, kar je v nasprotju z varstvenim režimom iz sedme alineje prvega odstavka 56. člena Odloka. Iz projekta namreč izhaja, da bi se na vzhodni strani postavil visok masivni objekt, ki bi uničil zaščiten pogled na Stadion za Bežigradom s te strani. Dodatno zaščiten pogled z vzhodne in jugovzhodne strani na Stadion za Bežigradom uničuje načrtovana stolpnica, umeščena tik ob osrednji del južnega stadionskega obzidja. Enako velja za poglede s severne strani, saj bi se tik ob severno stranico obzidja postavilo tri objekte, ki so po višini izenačeni z gabariti novogradenj znotraj stadionskega obzidja.
 - Nameravani poseg bi kršil tudi prvo alinejo četrtega odstavka 56. člena Odloka, skladno s katero je treba varovati, ohranjati in rekonstruirati elemente oblikovane narave, in vrtnoarhitekturne kompozicije z vsemi strukturnimi prvinami in medsebojnimi razmerji med grajenimi in vegetacijskimi prvinami. Mogočna obzidava arene na sam Stadion za Bežigradom spreminja kompozicijsko zasnovo, njene sestavne dele in namembnost vrtno-arhitekturnih površin.
 - Nameravani poseg je prav tako v nasprotju s prvo alinejo devetega odstavka 56. člena Odloka, ki zahteva ohranjanje obstoječega nepozidanega odprtega prostora in tradicionalne rabe prostora, kjer je to nujno za ohranjanje integritete kulturnega spomenika. Načrtovana gradnja stolpnice in poslovnih vil v vplivnem območju spomenika namreč ne ohranja obstoječega nepozidanega odprtega prostora in njegove tradicionalne rabe, kar bi bilo za ohranitev integritete kulturnega spomenika v vplivnem območju spomenika po presoji naslovnega organa nujno. Le z ohranjanjem odprtega prostora v vplivnem območju je namreč mogoče spomenik ohraniti na način, da bo prepoznan kot delo arhitekta Plečnika.
 - Skladno s peto alinejo devetega odstavka 56. člena Odloka velja varstveni režim prilagoditve morebitnih nadomestnih gradenj v vplivnem območju v gabaritih in funkciji spomeniku. Tako stolpnica kot poslovne vile, ki se nameravajo zgraditi v vplivnem

območju spomenika, spomeniku niso prilagojene v gabaritih. Predvidena stolpnica je več kot 50 m višja od najvišje točke kulturnega spomenika, tako da bi stolpnica spomenik v gabaritih povsem nadvladala.

Glede na vse zgoraj navedeno naslovni organ tako ugotavlja, da je nameravani poseg v očitnem nasprotju s predpisi s področja varstva kulturne dediščine, zaradi česar se za nameravani poseg ne more izdati okoljevarstvenega soglasja.

Ob tem naslovni organ pojasnjuje, da zaradi načela ekonomičnosti, ki je določeno v 14. členu Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13, v nadaljevanju ZUP), ni presojal sprejemljivosti nameravanega posega glede vseh prvin varstva okolja, saj bi to pomenilo podaljšanje postopka.

V skladu z 8. členom ZUP je treba v upravnem postopku ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo. Nadalje prvi odstavek 9. člena ZUP določa, da je treba dati stranki, preden se izda odločba, možnost, da se izjasni o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločbo (načelo zaslišanja stranke). Naslovni organ vas tako poziva, da se najkasneje v **roku 8 dni** od prejema tega poziva izjavite do zgornjih ugotovitev in za svoje nasprotne trditve predložite morebitne dokaze. V nasprotnem primeru bo naslovni organ postopek nadaljeval in odločil na podlagi doslej predložene dokumentacije v skladu s 140. členom ZUP in smatral, da kljub pozivu niste izkoristili možnosti aktivnega sodelovanja v upravnem postopku, torej možnosti, da se izrečete o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločbo.

Pri odgovoru se, prosimo, sklicujte na številko upravne zadeve: 35402-50/2010 ter pisni odgovor posredujte na naslov: Agencija Republike Slovenije za okolje, Vojkova 1b, 1000 Ljubljana.

Za morebitna vprašanja smo vam na voljo na tel. št. 01/478 4419.

S spoštovanjem,



Nataša Brežnik
višja svetovalka II

Vročiti:

- Pooblaščenki nosilca nameravanega posega, Odvetniška družba Tatjana Markelj o.p., d.o.o., Ljubljanska cesta 61, 1230 Ljubljana (za nosilca nameravanega posega: Bežigranski športni park športni marketing d.o.o., Dunajska cesta 119, 1000 Ljubljana) – osebno

V vednost:

- Peter Rondaj, Koroška ulica 24, 1000 Ljubljana (skupni pooblaščenec za Katarino Bajželj Žvokelj, Koroška ulica 16, 1000 Ljubljana ter Ljuba Rezarja, Koroška ulica 18, 1000 Ljubljana)
- Lan Filipič, Koroška ulica 24, 1000 Ljubljana
- odvetnik Jorg Sladič, Kersnikova 7, 1000 Ljubljana (pooblaščenec za Sinišo Labana, Koroška ulica 2a, 1000 Ljubljana)
- Karmen Stariha, Koroška ulica 2a, 1000 Ljubljana
- Državno odvetništvo Republike Slovenije, Šubičeva ulica 2, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (vlozisce.lj@dodv-rs.si)
- Jerneja Penca, Koroška ulica 24, 1000 Ljubljana

